

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM

32 544 01 Külszíni bányász

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Külfejtési műveletek, munkafolyamatok

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 30%

A 315/2013. (VIII. 28.) Kormányrendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételét a 000727/2018-5520 számon kiadom.

MÁSOLAT

Az eredeti okirattal mindenben
megegyező hiteles másolat.

Jóváhagyta:

Katona Miklós
főosztályvezető

2018

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Érvényes: 2018. 05. 04-től

Szakképesítés: 32 544 01 Külszíni bányász

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Külfejtési műveletek, munkafolyamatok

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított vizsgakérdései a IV. Szakmai követelmények fejezetben szereplő szakmai követelménymodulok témaköreit tartalmazza.

Amennyiben a tétel kidolgozásához segédeszköz szükséges, annak használata megengedett, az erre vonatkozó információkat a tétel tartalmazza. A felhasználható segédeszközöket a vizsgaszervező biztosítja.

A feladatsor első részében található 1–20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, amely az értékelést segíti.

A tételsor a (25/2017. (VIII. 31.) NGM rendelettel módosított) 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményei alapján készült.

1. A kotrógéppel jövesztett anyag mennyisége csökken.

Milyen tényezők határozzák meg a kotrógépek teljesítményét?

Határozzon meg egy konkrét csökkenési okot! Továbbiakban ehhez kapcsolódva válaszoljon a feltett kérdésekre.

Fogalmazza meg intézkedéseit az ok megszüntetésére!

Fogalmazza meg a biztonsági intézkedéseket!

2. A jövesztő gépnél jelentős mennyiségű víz gyűlt össze.

Milyen okok játszhatnak közre a felszíni vizek megjelenésében?

Milyen lehetőségeket ismer a felszíni vizek összegyűjtésére, megszüntetésére?

Milyen javaslatot tenne a víztelenítésre?

Milyen intézkedést tart szükségesnek a biztonság megteremtésére?

3. Az eddig képzett lerakási területen (hányóban) hiány keletkezett (lyuk).

Milyen feltöltési lehetőségekre gondolhat?

Határozzon meg egy feltöltési módot! Továbbiakban ehhez kapcsolódva válaszoljon a feltett kérdésekre.

Milyen gépeket használna a feltöltéshez?

Milyen bányabiztonsági intézkedéseket hozna?

Határozza meg a feltöltéshez szükséges anyagmennyiséget!

Adatok:

- a hiány téglatest alakú, hossza 150 m, szélessége 100 m, átlagos mélysége 3 m,
- a töltés anyaga 10%-ot tömörödik.

Feltöltendő térfogat: $150 \text{ m} \cdot 100 \text{ m} \cdot 3 \text{ m} = 45\,000 \text{ m}^3$

Feltöltési mennyiség: $45\,000 \text{ m}^3 \cdot 1,1 = 49\,500 \text{ m}^3$

A tételhez használható segédeszköz:

- Számológép

4. Jövesztő géppel másik munkaterületre kell vonulnia.

Milyen tényezőket kell figyelembe venni a vonulási út megtervezésekor?

Közúton való átkeléskor milyen intézkedések szükségesek?

Milyen területrendezési igények léphetnek fel vonulás előtt, illetve közben?

Lejtőn való vonuláskor mennyi lehet a lejtő hossz- és keresztdőlése?

Hány %-os a lejtő?

Adatok:

- Lejtő hossza 100 m, szintkülönbsége 6 m.
- **6%**

Vonulhat ezen a lejtőn nagy teljesítményű kotrógép?

5. Jövesztési munkafeladat során a jövesztőgép megsüllyedt.

Mik lehetnek a megsüllyedés lehetséges okai?

Milyen megoldásokat ismer a süllyedés megszüntetésére?

Határozzon meg egy konkrét süllyedés okot! Továbbiakban ehhez kapcsolódva válaszoljon a feltett kérdésekre.

Mit tenne a süllyedés megszüntetésére?

Milyen bányabiztonsági intézkedéseket tenne?

Fennáll-e a süllyedés veszélye, ha a gép talajnyomása $1,15 \cdot 10^{-3} \text{ N/m}^2$; a talaj teherbírása $1,05 \cdot 10^{-3} \text{ N/m}^2$?

6. Meghibásodott villanymotor cseréjéhez adatokat kell közölnie, a cserénél a lakatos munkálatokat is elvégzi.

Milyen adatokat tud leolvasni a villanymotor adattáblájáról?

Mit kell megmérnie a helyszínen a szerelési adatok egyeztetéséhez?

Mit kell ellenőriznie a beszerelés során?

Mit kell ellenőriznie üzemelés közben?

7. Robbantással lazított kőzetet kell rakodnia, elszállítania.

Milyen feltételeket kell biztosítani a szabadtéri munkahelyek kialakításánál?

Mekkora lesz a felrakandó kőzet mennyisége?

Mekkora szállítási kapacitást kell igényelni, ha rakodás közben a kőzet továbbiakban is lazul?

Mennyi fordulóval lehet elszállítani a lerobbantott kőzetmennyiséget?

Adatok:

- Robbantással lazított kőzet méretei (tömör térfogathoz): hossza 10 m;
- szélessége 5 m; magassága 4 m.
- Robbantási lazulási tényező: 1,2.
- Rakodási lazulási tényező: 1,5.
- Gépkocsi szállítási kapacitása 12 m³.

A tételhez használható segédeszköz:

- Számológép

8. Külfejtés felső szeletének (meddő) lefejtése befejeződött. Mélyásó kotrógéppel maradó rézsút kell kialakítania.

Hogyan biztosítaná, hogy a rézsút ne csússzon meg?

Nyitott bányatérseget el kell kerítenie.

Mivel kerítené körbe a bányatérseget?

Határozzon meg egy elkerítési módot! Továbbiakban ehhez kapcsolódva válaszoljon a feltett kérdésekre.

Mennyi kerítési anyagot használna fel?

Adatok:

- A szelet szélessége 30 m, magassága 4 m, hossza 140 m.

A fakadóvizek összegyűjtésére víztározót (zsompot) kell készítenie.

A fakadóvíz mennyisége: 2 m³/h. A zsompból naponta egy alkalommal szivattyúznak.

Mekkora zsompot készítené?

A tételhez használható segédeszköz:

- Számológép

9. Egy kotrógéptől több egymást követő szállítószalag (géplánc) szállítja el a termelvényt.

Milyen indítási módokkal üzemelhet a géplánc?

Mi a géplánc indításának és állításának üzemi sorrendje?

Milyen állítási lehetőségek vannak?

Milyen intézkedéseket kell tennie a véletlen indítás megakadályozására?

Melyek a géplánc indításának feltételei?

10. Az üzemeltetett villamos berendezés villamos védelme működött.

Milyen jellegű eseménynél működik a villamos védelem?

Milyen villamos védelmeket ismer?

Milyen intézkedéseket tesz, ha túláram miatt oldott a villamos védelem?

Milyen intézkedéseket tesz, ha zárlat miatt oldott a villamos védelem?

11. A kitermelt hasznos ásvány helyére visszatöltést (hányót) kell képeznie.

Milyen módszereket ismer a hányók képzésére?

Milyen lehetőségei vannak a hányóképzésre?

Mi határozza meg a hányóképzési technológiát?

Ön milyen hányóképzési módot választana? Továbbiakban ehhez kapcsolódva válaszoljon a feltett kérdésekre.

Milyen gépi eszközöket alkalmazhat?

Milyen veszélyek jelentkeznek a hányó kialakításánál?

Mivel tudja biztosítani a hányó biztonságát?

Van-e a hányóképzésnek környezetvédelmi feladata?

12. Saját és munkatársai biztonsága érdekében szemrevételezéssel ellenőriznie kell a villamos berendezések érintésvédelmi rendszereit.

Mi az érintésvédelem feladata?

Mi a villamos áram élettani hatása?

Milyen érintésvédelmi módszereket ismer?

Mi a feladata, ha hiányosságot lát az érintésvédelmi rendszerénél?

Mi a teendője az érintésvédelmi rendszerekkel kapcsolatban?

13. Szivattyútelep beüzemelése

Szivattyútelep beüzemelése előtt ellenőriznie kell a szakszerű és szabályos üzemeltetés feltételeit.

Ellenőrzése terjedjen ki, a szivattyúra, csővezetékekre, villamos berendezésekre.

Szivattyú:

Csővezeték, zomp:

Villanymotor:

Ellenőrzést követően ismertesse az ellenőrzés eredményét!

14. Munkaköri feladatai közé tartozik az üzemeltetett gép napi karbantartási feladatainak megszervezése, elvégzése.

Hogyan illeszkedik a napi karbantartás a karbantartási rendszerbe?

Mi tartozik a napi karbantartás feladatai közé?

Hogyan szervezi meg a napi karbantartást?

Milyen adatszolgáltatási kötelezettségei vannak?

Milyen környezetvédelmi szabályokat kell betartani karbantartás során?

15. A bányamező kitermelése szabadpályás technológiával történik.

Hogyan fogalmazná meg a szabadpályás technológiát?

Milyen gépeket alkalmaznak?

Hogyan kell kialakítani a szállítási útvonalat?

Mi jellemzi a jövesztési technológiát?

Mi jellemzi a lerakási technológiát?

Melyek a feltételei a hatékony munkavégzésnek?

16. A munkagép meghibásodott. Meg kell szerveznie a javítást.

Milyen meghibásodást tudna meghatározni?

Milyen jelenségek vezetnek a hiba felismeréséhez?

Mi a hiba elhárításának sorrendje?

Kik végzik a javítást?

Milyen külső szakmunkásra lehet szükség?

Milyen eszközöket, szerszámokat használnak?

Milyen tűzvédelmi intézkedéseket tart szükségesnek?

Milyen elsősegély-nyújtási eszközöket kell biztosítani?

17. Gumihevederes szállítóberendezést üzemeltet.

Milyen üzemeltetési feladatokat kell ellátnia?

Milyen meghibásodásai lehetnek a szállítóhevedernek?

Milyen meghibásodásai lehetnek a gépi berendezéseknek?

Hogyan tereli a hevedert?

Hogyan állítja be a hevedertisztítókat?

18. Munkagépén a munkavégzés megkezdése előtt ellenőrzéseket kell végeznie.

Milyen gépelemeket ellenőrizne?

Milyen ellenőrzési lehetőségei, módszerei vannak?

Milyen érzékszervi ellenőrzéseket ismer, ezekből mire lehet következtetni?

Milyen dokumentációs, jelentési kötelezettségei vannak?

19. Munkagép erőforrásának munkakezdés előtti ellenőrzését végzi.

Milyen erőforrásai lehetnek a munkagépeknek?

Mit ellenőrizne a különböző erőforrásoknál?

Milyen intézkedéseket tenne, ha hibát észlelné?

20. Munkagépek biztonsági berendezései

Munkagépeknél munkavédelmi ellenőrzést kell tartania, fogalmazza meg a ellenőrzés szempontjait, azok tartalmát!

Biztonsági berendezések ellenőrzése:

Biztonságtechnikai szabályok:

Intézkedés hiányosság, rendellenességet esetén:

Üzemeltetésre vonatkozó szabályok:

Munkagép leállítására vonatkozó szabályok:

Munkagép biztonságos üzemén kívül helyezésére vonatkozó szabályok:

Karbantartásra vonatkozó általános előírások

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1. A kotrógéppel jövesztett anyag mennyisége csökken.

Milyen tényezők határozzák meg a kotrógépek teljesítményét?

- Konstruktív tényezők (úrtartalom, vágóerő)
- Technológiai tényezők (blokk méretei, jövesztési mód)
- Geológiai tényezők (talaj tulajdonságai)
- Szubjektív tényezők (gyakorlat, lelki állapot)
- Termelési tényezők (üzemidő)
- Meteorológiai tényezők (csapadék, fagy)

Határozzon meg egy konkrét csökkenési okot! Továbbiakban ehhez kapcsolódva válaszoljon a feltett kérdésekre.

- **Csökkenés oka**

Fogalmazza meg intézkedéseit az ok megszüntetésére!

- Ok megszüntetése, a válsz szakmai megítélés alapján értékelhető

Fogalmazza meg a biztonsági intézkedéseket!

- Indítás megakadályozása
- Munka megbeszélés
- Munkafeltételek biztosítása, (szerszám, védőfelszerelés, segédeszközök)

2. A jövesztő gépnél jelentős mennyiségű víz gyűlt össze.

Milyen okok játszhatnak közre a felszíni vizek megjelenésében?

- Vízmozgás a kőzetekben (vízzáró, vízáteresztő képződmények, anyagok)
- Talajvizek, rétegvizek
- Felszíni vizek (csapadékvizek, vízfolyások)
-

Milyen lehetőségeket ismer a felszíni vizek összegyűjtésére, megszüntetésére?

- Vizek összegyűjtése (csorgázás, szivattyúzás)
-

Milyen javaslatot tenne a víztelenítésre?

- Munkasík lejtése
- Hajlatok megszüntetése
-

Milyen intézkedést tart szükségesnek a biztonság megteremtésére?

- Elcsúszás megakadályozása
- Elkerítés

3. Az eddig képzett lerakási területen (hányóban) hiány keletkezett (lyuk).

Milyen feltöltési lehetőségekre gondolhat?

- Szakaszos szállítóeszköz (tehergépkocsi, szállítóláda)
- Folyamatos feltöltés (gréder, tologép, leszórógép)

Határozzon meg egy feltöltési módot! Továbbiakban ehhez kapcsolódva válaszoljon a feltett kérdésekre.

- Szakaszos szállítóeszköz (tehergépkocsi)

Milyen gépeket használna a feltöltéshez?

- A válsz szakmai megítélés alapján értékelhető, (hegybontó kotrógép, nagy teljesítményű szállító eszköz, tologép)

Milyen bányabiztonsági intézkedéseket hozna?

- Védősánc, szállítási út kialakítása, vízmentesítés

Határozza meg a feltöltéshez szükséges anyagmennyiséget!

Adatok:

- a hiány téglatest alakú, hossza 150 m, szélessége 100 m, átlagos mélysége 3 m,
- a töltés anyaga 10%-ot tömörödik.

Feltöltendő térfogat: $150 \text{ m} \cdot 100 \text{ m} \cdot 3 \text{ m} = 45\,000 \text{ m}^3$

Feltöltési mennyiség: $45\,000 \text{ m}^3 \cdot 1,1 = 49\,500 \text{ m}^3$

A tételhez használható segédeszköz:

- Számológép

4. Jövesztő géppel másik munkaterületre kell vonulnia.

Milyen tényezőket kell figyelembe venni a vonulási út megtervezésekor?

- Terepviszonyok,(szint változása, út szélessége, műszaki akadály, talajnyomás)

Közúton való átkeléskor milyen intézkedések szükségesek?

- Burkolat védelme
- Út lezárása

Milyen területrendezési igények léphetnek fel vonulás előtt, illetve közben?

- Egyengetés, feltöltés

Lejtőn való vonuláskor mennyi lehet a lejtő hossz- és keresztdőlése?

- Gépkönyv előírása szerint

Hány %-os a lejtő?

Adatok:

- Lejtő hossza 100 m, szintkülönbsége 6 m.
- **6%**

Vonulhat ezen a lejtőn nagy teljesítményű kotrógép?

- Nem

5. Jövesztési munkafeladat során a jövesztőgép megsüllyedt.

Mik lehetnek a megsüllyedés lehetséges okai?

- Teherbírás csökkenése (laza, elázott talaj, vizesedés, egyenetlen terep)
- Talajnyomás csökkentése, felfekvési felület növelése

Milyen megoldásokat ismer a süllyedés megszüntetésére?

- Talajcsere
- Talpfázás

Határozzon meg egy konkrét süllyedés okot! Továbbiakban ehhez kapcsolódva válaszoljon a feltett kérdésekre.

- Ok megnevezése

Mit tenne a süllyedés megszüntetésére?

- A válsz szakmai megítélés alapján értékelhető

Milyen bányabiztonsági intézkedéseket tenne?

- Gép megengedett dőlése
- Feltöltés technológiája
- Munkások elsüllyedése
- Nehéz fizikai munka

Fennáll-e a süllyedés veszélye, ha a gép talajnyomása $1,15 \cdot 10^{-3} \text{ N/m}^2$; a talaj teherbírása $1,05 \cdot 10^{-3} \text{ N/m}^2$?

- a gép talajnyomása nagyobb, mint a talaj teherbírása, fennáll a süllyedés veszélye

6. Meghibásodott villanymotor cseréjéhez adatokat kell közölnie, a cserénél a lakatos munkálatokat is elvégzi.

Milyen adatokat tud leolvasni a villanymotor adattáblájáról?

- Az adattábla adatai (típuszám, teljesítmény, feszültség, frekvencia, $\cos \phi$, súly)

Mit kell megmérnie a helyszínen a szerelési adatok egyeztetéséhez?

- Alapfuratok, tengelymagasság, tengelyátmérő

Mit kell ellenőriznie a beszerelés során?

- Egytengelyűség, tengelykapcsoló beállítása, talpcsavarok, kitámasztás, védőföldelés

Mit kell ellenőriznie üzemelés közben?

- Áramfelvétel, melegedés, zaj, rezgés

7. Robbantással lazított kőzetet kell rakodnia, elszállítania.

Milyen feltételeket kell biztosítani a szabadtéri munkahelyek kialakításánál?

- Gyalogos és járműforgalom
- Időjárás káros következményei
- Lehulló tárgyak, a zaj, gáz, gőz, por hatásai
- Elcsúszás, elesés, megvilágítás, közlekedés

Mekkora lesz a felrakandó kőzet mennyisége?

Robbantott kőzet mennyisége: $10 \text{ m} \cdot 5 \text{ m} \cdot 4 \text{ m} = 200 \text{ m}^3$

Felrakandó kőzet mennyisége: $200 \text{ m}^3 \cdot 1,2 = 240 \text{ m}^3$

Mekkora szállítási kapacitást kell igényelni, ha rakodás közben a kőzet továbbiakban is lazul?

Szállítandó kőzet mennyisége: $240 \text{ m}^3 \cdot 1,5 = 360 \text{ m}^3$

Mennyi fordulóval lehet elszállítani a lerobbantott kőzetmennyiséget?

Fordulók száma: $360 \text{ m}^3 / 12 \text{ m}^3 = 30$ forduló

Adatok:

- Robbantással lazított kőzet méretei (tömör térfogathoz): hossza 10 m;
- szélessége 5 m; magassága 4 m.
- Robbantási lazulási tényező: 1,2.
- Rakodási lazulási tényező: 1,5.
- Gépkocsi szállítási kapacitása 12 m^3 .

A tételhez használható segédeszköz:

- Számológép

8. Külfejtés felső szeletének (meddő) lefejtése befejeződött. Mélyásó kotrógéppel maradó rézsút kell kialakítania.

Hogyan biztosítaná, hogy a rézsű ne csússzon meg?

- Rézsű lapossága
- Füvesítés, víz kizárása
- Támasztó pillér

Nyitott bányatérseget el kell kerítenie.

Mivel kerítené körbe a bányatérseget?

- Földsánc
- Oszlopokon jelzőszalag, fém huzal

Határozzon meg egy elkerítési módot! Továbbiakban ehhez kapcsolódva válaszoljon a feltett kérdésekre.

- Oszlopokon jelzőszalag
- A válsz szakmai megítélés alapján értékelhető

Mennyi kerítési anyagot használna fel?

Adatok:

- A szelet szélessége 30 m, magassága 4 m, hossza 140 m.

Kerítés hossza: $2 \cdot 30 \text{ m} \cdot 2 \cdot 140 \text{ m} = 340 \text{ m}$

Szalag hossza: $2 \cdot 340 \text{ m} = 680 \text{ m}$

Oszlopok távolsága: 3 m

Oszlopok száma: $340 \text{ m} / 3 \text{ m} = 113,3$ 115db.

A fakadóvizek összegyűjtésére víztározót (zsompot) kell készítenie.

A fakadóvíz mennyisége: $2 \text{ m}^3/\text{h}$. A zsombból naponta egy alkalommal szivattyúznak.

Mekkora zsompot készítené?

- $24 \text{ h} \cdot 2 \text{ m}^3 = 48 \text{ m}^3$;   minimális térfogat. 50 m^3
- Zsomp méretei: szélessége 5 m, hossza 5m, mélysége 2,5 m
- Más válasz is elfogadható, a zsomp térfogata nagyobb legyen, mint a minimális térfogat

A tételhez használható segédeszköz:

- Számológép

9. Egy kotrógéptől több egymást követő szállítószalag (géplánc) szállítja el a termelvényt.

Milyen indítási módokkal üzemelhet a géplánc?

- Reteszelt központi és helyi indítás, reteszeletlen helyi indítás

Mi a géplánc indításának és állításának üzemi sorrendje?

- Indítás: leszórógép, szalagok, kotrógép
- Leállítás: kotrógép, szalagok, leszórógép

Milyen állítási lehetőségek vannak?

- Üzemszerű, rendkívüli, vészhelyzeti

Milyen intézkedéseket kell tennie a véletlen indítás megakadályozására?

- Meghajtómotorok feszültségmentesítése, akaratlan mozgások megakadályozása

Melyek a géplánc indításának feltételei?

- Üzemképesség, életveszély-mentesség, indítási jelzés

10. Az üzemeltetett villamos berendezés villamos védelme működött.

Milyen jellegű eseménynél működik a villamos védelem?

- Túlterhelés miatti túláram, zárlat miatti zárlati áram

Milyen villamos védelmeket ismer?

- Biztosítékok (dugós, késes), kisautomata, megszakító

Milyen intézkedéseket tesz, ha túláram miatt oldott a villamos védelem?

- Terhelés csökkentése, melegedés ellenőrzése

Milyen intézkedéseket tesz, ha zárlat miatt oldott a villamos védelem?

- Jelentés a felügyeletnek

11. A kitermelt hasznos ásvány helyére visszatöltést (hányót) kell képeznie.

Milyen módszereket ismer a hányók képzésére?

- Folyamatos, átrakásos szakaszos szállítású hányóképzés

Milyen lehetőségei vannak a hányóképzésre?

- Hányóterület, külső, belső, magas, mély, gát, támasztó, csúsztatott hányó

Mi határozza meg a hányóképzési technológiát?

- Hányóképzési irány, a hányóblokk szélessége, hossza, magassága, munkasík

Ön milyen hányóképzési módot választana? Továbbiakban ehhez kapcsolódva válaszoljon a feltett kérdésekre.

- Hányóképzési mód meghatározása

Milyen gépi eszközöket alkalmazhat?

- A válsz szakmai megítélés alapján értékelhető (Leszóró gépes, tologépes, szállítóhidás, közvetlen átrakásos hányók)

Milyen veszélyek jelentkeznek a hányó kialakításánál?

- Hányócsúszás, süllyedés

Mivel tudja biztosítani a hányó biztonságát?

- Tömörítés, rézsűszög, általános (generál) rézsűszög csökkentése, vízelvezetés

Van-e a hányóképzésnek környezetvédelmi feladata?

- Porártalom, tereprendezés, újrahasznosítás, fásítás

12. Saját és munkatársai biztonsága érdekében szemrevételezéssel ellenőriznie kell a villamos berendezések érintésvédelmi rendszereit.

Mi az érintésvédelem feladata?

- Érintési feszültség csökkentése
- Feszültség alá kerülhető részek elkerítése, burkolása
- Zárt áramkör kialakulásának megakadályozása
- Betápláló feszültség lekapcsolása

Mi a villamos áram élettani hatása?

- Áramütés veszélye: izom görcs, égési sérülés, bénulás, szív, légzés leállás, halál
- Veszélyes: áramerősség, áramút, időtartam, érintési nyomás, emberi tényezők

Milyen érintésvédelmi módszereket ismer?

- Elkerítés, burkolás, elszigetelés, kettős szigetelés, törpefeszültség, védőföldelés, védőhálózat, védőkapcsolások

Mi a feladata, ha hiányosságot lát az érintésvédelmi rendszernél?

- Jelenti a felügyeletnek, a gépet leállítja, feszültségmentesítés

Mi a teendője az érintésvédelmi rendszerekkel kapcsolatban?

- Működésképesség biztosítása, jelzéseinek figyelembevétele, a jelzés okának megkeresése

13. Szivattyútelep beüzemelése

Szivattyútelep beüzemelése előtt ellenőriznie kell a szakszerű és szabályos üzemeltetés feltételeit.

Ellenőrzése terjedjen ki, a szivattyúra, csővezetékekre, villamos berendezésekre.

Szivattyú:

– Tengelykapcsoló	gumi kiverődés
– Alapcsavarok	meghúzotttság
– Tömbszelence	tömítés
– Szívó és nyomócső	tömítés
– Tolózár	működés

Csővezeték, zsomp:

– Szívókosár	eltömődés
– Lábszelep	felakadás
– Szívóvezeték	tömítettség
– Nyomóvezeték	tömítettség
– Zsomp	víz feltöltődés, megközelítés

Villanymotor:

– Védőföldelés	bekötése
– Villamos szekrény	védőföldelés stabilitás
– Alapcsavarok	meghúzotttság

Ellenőrzést követően ismertesse az ellenőrzés eredményét!

- A válsz szakmai megítélés alapján értékelhető

14. Munkaköri feladatai közé tartozik az üzemeltetett gép napi karbantartási feladatainak megszervezése, elvégzése.

Hogyan illeszkedik a napi karbantartás a karbantartási rendszerbe?

- Nagy-, közép-, kisjavítás; napi karbantartás

Mi tartozik a napi karbantartás feladatai közé?

- Gépápolás, ellenőrzés, hibafelvétel, rendszeres, rendkívüli karbantartás

Hogyan szervezi meg a napi karbantartást?

- Információ gyűjtése a megállás időpontjáról
- Karbantartáshoz szükséges alkatrészek, eszközök, segédgépek biztosítása
- Leállítás, feladatok elvégzése

Milyen adatszolgáltatási kötelezettségei vannak?

- Elvégzett karbantartás, javítás jelentése, indítás
- Hiányzó alkatrészek, anyagok jelentése
- Üzemidő, termelési, munkakörülményi adatok rögzítése, jelentése

Milyen környezetvédelmi szabályokat kell betartani karbantartás során?

- Olaj, törlőeszköz, zaj

15. A bányamező kitermelése szabadpályás technológiával történik.

Hogyan fogalmazná meg a szabadpályás technológiát?

- Gépi berendezések kötetlen mozgása, jövesztési terület, szállítási útvonal, lerakási terület

Milyen gépeket alkalmaznak?

- Gépi berendezései: kotrógép (hegybontó, mélyásó, vonóvedres, nyesőláda), szállítójármű, tologép

Hogyan kell kialakítani a szállítási útvonalat?

- Biztonságos forgalom, utak teherbírása, vízelvezetés

Mi jellemzi a jövesztési technológiát?

- Ciklikus üzemű jövesztés (merítés, ráfordulás, ürítés, visszafordulás)

Mi jellemzi a lerakási technológiát?

- Ciklikus üzemű lerakás (lerakás, terítés, tömörítés), gépei (tehergépkocsi, nyesőláda, tologép, közvetlen átrakás)

Melyek a feltételei a hatékony munkavégzésnek?

- Jövesztő-, szállító-, lerakó gépek kapacitásának összehangolása

16. A munkagép meghibásodott. Meg kell szerveznie a javítást.

Milyen meghibásodást tudna meghatározni?

- Villanymotor alapjának repedése, villamos kapcsolószekrény sérülése (más válasz is elfogadható)

Milyen jelenségek vezetnek a hiba felismeréséhez?

- Zaj, melegedés, mozgás, ellenőrzés,

Mi a hiba elhárításának sorrendje?

- Szétszerelés (a hiba jelentése, a berendezés leállítása, a betáplálás megszüntetése, lakatosmunkák, hegesztőmunkák)
- Összeszerelés (lakatosmunkák, betáplálás helyreállítása)
- Beüzemelés, eredeti állapot ellenőrzése

Kik végzik a javítást?

- Üzemeltető személyzet, szakszemélyzet

Milyen külső szakmunkásra lehet szükség?

- Hegesztő, villanyszerelő szakmunkás

Milyen eszközöket, szerszámokat használnak?

- Emelőeszköz, hegesztőkészülék, köszörű, javítófesték, lakatos-, villanyszerelő szerszámok

Milyen tűzvédelmi intézkedéseket tart szükségesnek?

- Hegesztéshez tűzgyújtási engedély, tűzoltó készülék, éghető anyagok eltávolítása, alkatrészek védelme

Milyen elsősegély-nyújtási eszközöket kell biztosítani?

- Elsősegélycsomag, elsősegélynyújtó-, mentőhívás

17. Gumihevederes szállítóberendezést üzemeltet.

Milyen üzemeltetési feladatokat kell ellátnia?

- Indítás, leállítás, adatok szolgáltatása, gépnapló vezetése
- Ellenőrzés, karbantartás, javítás, hevederterelés, tisztítás

Milyen meghibásodásai lehetnek a szállítóhevedernek?

- Széleződés, átlukadás, felválás, szakadás

Milyen meghibásodásai lehetnek a gépi berendezéseknek?

- Villanymotor, tengelykapcsoló, hajtómű, csapágyak, dobok, görgők, vázak, feszítés, terelők, hevedertisztítók

Hogyan tereli a hevedert?

- Pályabeállítás, görgő emelés, döntés, hevederterelő berendezés

Hogyan állítja be a hevedertisztítókat?

- Ne koptasson, minimális rászorító erő, rugalmas tisztítóelem

18. Munkagépén a munkavégzés megkezdése előtt ellenőrzéseket kell végeznie.

Milyen gépelemeket ellenőrizne?

- Csavar, csapágy, hajtómű, energiaforrás, olajozás, kenés, acélszerkezet, kötelek, hidraulikus, pneumatikus berendezések

Milyen ellenőrzési lehetőségei, módszerei vannak?

- Műszeres ellenőrzés (olajnyomás, áramerősség), érzékszervi ellenőrzés

Milyen érzékszervi ellenőrzéseket ismer, ezekből mire lehet következtetni?

- Hallás (üzemelés, jelzések, meghibásodás), tapintás (hőérzet, rezgés), szaglás (égés), látás (mozgás)

Milyen dokumentációs, jelentési kötelezettségei vannak?

- Ellenőrzés ténye, ellenőrzés eredménye, javítás módja, jelentés ténye
- Termelési adatok jelentése (üzemidő, mennyiség, üzemzavar, karbantartás, körülmények)

19. Munkagép erőforrásának munkakezdés előtti ellenőrzését végzi.

Milyen erőforrásai lehetnek a munkagépeknek?

- Villamos energia, belső égésű motor, hidraulika, pneumatika

Mit ellenőrizne a különböző erőforrásoknál?

- Villamos energia (feszültség, túláram védelem, érintésvédelem)
- Belső égésű motor (olaj, hűtés, légszűrő, akkumulátor, üzemanyag, üzemmenet)
- Hidraulika (tápegység, olajsztint, tömítettség, próbaüzem)
- Pneumatika (kompresszor, nyomás, tömítettség, próbaüzem)

Milyen intézkedéseket tenne, ha hibát észlelne?

- Belső égésű motor (olajfeltöltés, hűtőfolyadék-pótlás, légszűrőcsere, akkumulátor töltés, üzemanyagtöltés)
- Hidraulika (olajfeltöltés, csatlakozások meghúzása, jelentés a felügyeletnek)
- Pneumatika (kompresszorhűtés, kenés, szűrő, csatlakozások meghúzása, jelentés a felügyeletnek)

20. Munkagépek biztonsági berendezései

Munkagépeknél munkavédelmi ellenőrzést kell tartania, fogalmazza meg a ellenőrzés szempontjait, azok tartalmát!

Biztonsági berendezések ellenőrzése:

- Vészleállító, amely a munkagép üzemét lekapcsolja
- Figyelmeztető, jelző berendezések
- Minden mozgás fékje
- A teherbírás, illetőleg a kinyúlás jelzők

Biztonságtechnikai szabályok:

- Hiba elhárításáig a géppel munkát végezni tilos
- A gépet, kezelőállásból szabad vezetni és működtetni
- Veszély esetén a kezelő figyelmeztető hangjelzést köteles adni

Intézkedés hiányosság, rendellenességet esetén:

- Köteles felettesének jelenteni
- Munkagépet csak a hiányosságok, rendellenességek megszüntetése után helyezheti üzembe
- A munkagép naplójába be kell jegyezni

Üzemeltetésre vonatkozó szabályok:

- Minden műszak megkezdése előtt meg kell vizsgálnia az munkagép biztonságát érintő berendezések hatékonyságát

Munkagép leállítására vonatkozó szabályok:

- Biztonságot veszélyeztető mértékű tömítetlensége van,
- Munkahenger, zárószelep, biztonsági szerkezet nyilvánvalóan hatástalanná vált,
- Indokolatlan mértékben változik a nyomás,
- Munkaközeg túlmelegedett,
- Tájékoztató jelzőszerv meghibásodott,
- Vezérelt mozgás mellett más mozgás önmagától elindul.

Munkagép biztonságos üzemben kívül helyezésére vonatkozó szabályok:

- Kijelölt területre állás
- Rögzítő féket behúzása
- Teherfelvevő szerkezetet letevése
- Indítókulcs kivétele
- Kezelőfülke, üzemanyag tartály lezárása

Karbantartásra vonatkozó általános előírások

- Műszakos gépápolás naplózása
- Munkagép üzemképesé, vagy nem üzemképesé nyilvánítása
- Munkagépet kezelésére jogosult személy kezelheti

